

Bilag 1.

Justitsministeriet.

København, den 2. Marts 1914.

I Skrivelse af 18. f. M. har Folketingets Retsplejeudvalg udbedt sig Oplysning om, hvorvidt, hvorledes og med hvilken omtrentlig Bekostning Anklageprincippet kan indføres i Retsplejeloven af 1909 uden samtidig Adskillelse af Domsmagten fra Administrationen, idet Udvalget derhos har udtalt Ønsket om fra speciel sagkyndig Side at have en Udtalelse angaaende Betydning og Værdi af en saadan Ordning sammenlignet med den tidligere vedtagne og med den nu foreslaaede.

Foranlediget heraf skal Justitsministeriet udtale følgende:

Indførelsen af Anklageprincippet, det vil sige det Princip, ifølge hvilket Ledelsen af og Ansvarret for den kriminelle Undersøgelse overføres fra Dommeren til Anklageren, vil, hvorledes Forholdet end ordnes, nødvendiggøre Oprettelsen af en særegen fra Domstolene adskilt og af disse uafhængig, offentlig Anklagemyndighed, jfr. Forslagets § 99, hvorefter de offentlige Anklagere er Rigsanklageren, Overanklagerne samt de til disses Bistand beskikkede Mænd.

Naar man staar overfor at indføre Anklageprincippet og overfor det Spørgsmaal, hvorledes Anklagemyndigheden nærmere skal udformes, maa man ikke tabe af Syne, at Indførelsen kan rumme en alvorlig Fare for Retssikkerheden, saafremt de Myndigheder, i hvis Haand Anklagerhvervet lægges, ikke viser sig deres Opgave fuldt ud voksen. Det vil være nødvendigt, at disse Myndigheder ikke alene er i Besiddelse af Egenskaber, som yder Garanti for juridisk og teknisk Dygtighed i den her omhandlede Retning, men de maa ogsaa være saaledes organiserede, at der kan ventes den størst mulige Kraft og Energi i Hvervets Udførelse. Dette forudsætter atter, at Hvervet henlægges til Myndigheder, der kan ventes at ville koncentrere deres væsentlige Interesse om denne særlige Opgave, og som er undergivne en fast Organisation. Men det er almindelig erkendt, at ogsaa Hensynet til sigtede kræver en stærk og uafhængig Anklagemagt; thi jo mere denne Magt viser sig sin Opgave voksen, des mere vil Domstolene forblive i deres naturlige Rolle, medens Dommerne, naar Anklagemagten er svag, let af Hensynet til Sagens tilbørlige Oplysning drives til en Virksomhed, der burde være udelukket samtidig med Afskaffelsen af det inkvisitoriske Princip.

Med andre Ord, en svag Anklagemagt vil trods alle Lovudtalelser i modsat Retning uundgaelig bringe Inkvisitionsprincippet paa ny til Magten i en eller anden Skikkelse, hvis man da ikke skal have i fuldstændig Retsusikkerhed. Selv i et Lovforslag, der saa konsekvent indfører Anklageprincippet som det nu fremsatte, er det nødvendigt at give Dommeren en vis Adgang til under Forundersøgelsen uden Begæring af Parterne at foretage Retshandlinger (jfr. § 819, 2det Stykke), og der er saaledes aabnet Mulighed for, at Dommeren i Tilfælde af, at Anklagemyndigheden ikke viser sig sin Opgave voksen, overtager Hovedrollen og dermed Hovedansvaret med Hensyn til Bevismaterialets Tilvejebringelse. Det vilde imidlertid være upraktisk og alt for bekosteligt, om man vilde organisere den offentlige Anklagemyndighed med det Formaal for Øje, at den ved sine egne Kræfter skulde være i Stand til at udføre alle de Funktioner, som i og for sig henhører under dens Opgave. Det gælder blot om, at man ved Organisationen af den Hjælp, som det er fornødent at yde Anklagemyndigheden til Varetagelse af dens Opgave, lader de ovenfor udviklede Grundsætninger om Anklagemagtens Uafhængighed og Styrke være de afgørende.

Ud fra disse Principper er man i det fremsatte Lovforslag i Overensstemmelse med, hvad der har været Tilfældet i alle de af de skiftende Regeringer tidligere fremsatte Lovforslag, i hvilke Anklageprincippet har været indført, gaaet